

[Haunstrup Clemmensen.]

halv milliard kr. Og dertil kommer, at det jo for en række erhvervsvirksomheder gælder, at selv om de ville søge at skaffe udveje til at betale disse høje renter, kan de simpelt hen ikke få kapital nok stillet til rådighed. Det kan derfor heller ikke overraske, at investeringerne i industrien på dette grundlag viser en tydelig afmatning, en tilbagegang i 1966 i forhold til 1965 og en forventet yderligere tilbagegang i 1967 sammenholdt med 1966.

Det er på den baggrund, vi mener vilkårene bør gøres op. Det kan vel næsten siges generelt således, at på de områder, hvor vi ønsker fald, i omkostninger, valutabalanceunderskud og så fremdeles, er der stigninger, og på de områder, hvor vi har brug for stigninger, i produktion, eksport osv., er stigningen ikke tilstrækkelig stor, i visse tilfælde er den endda udeblevet.

Vi spørger, om regeringen nu på denne baggrund erkender situationens alvor og vil være med til at ændre sin politik og medvirke til at mindske erhvervenes alvorlige vanskeligheder.

Det er helt naturligt, at vi, hvis disse erhvervsvanskeligheder skal mindskes, må forsøge at gøre os klart, hvad årsagerne er til vanskelighederne. Det er jo åbenlyst, at der er to hovedårsager, udenlandske og indenlandske. Intet fornuftigt menneske vil benægte, at de udenlandske konjunkturer er gået Danmark imod i en række lande, og at det har medført stigende vanskeligheder. Vi må måske i al stilfærdighed sige til regeringen, at denne sammenhæng mellem udlandets konjunkturer og de indenlandske forhold ikke altid blev fremhævet tilstrækkelig tydeligt, da det var gode udenlandske konjunkturer, der var tale om. Man har jo oprigtigt talt nærmest levet efter en leveregel om, at når det går godt, så er det først og fremmest regeringens skyld; når det går dårligt, er det først og fremmest udlandets skyld. Det er tankevækkende, at regeringen netop i en sådan situation, hvor udlandets vanskeligheder spiller ind på det danske marked, har fundet sig foranlediget til at øge erhvervslivets vanskeligheder i Danmark.

Vi beder derfor om et ganske klart svar fra regeringen. Erkender den, at det ikke kun er udenlandske vanskeligheder, der har

ramt ind på det danske arbejdsmarked og det danske erhvervsliv? Jeg vil gerne meget indtrængende opfordre statsministeren til at besvare dette spørgsmål fra os: erkendes det fra regeringens side, at der også er indenlandske vanskeligheder?

Vi mener, der er tre hovedårsager til de indenlandske vanskeligheder. Det er væksten i det danske omkostningsniveau, der er stærkere end hos vore udenlandske konkurrenter. Det er den omstændighed, at den danske opsparing er for lille; derfor rammes alle sider af dansk erhvervsliv af en alvorlig mangel på kapital til investeringer. Og sidst, men ikke mindst: dansk erhvervsliv kan ikke arbejde under den tryghed og i den tillidsfulde atmosfære, der er en afgørende væsentlig forudsætning for erhvervslivets trivsel. Der er i en periode netop med skærpet udenlandsk konkurrence blevet foretaget en grøftegravning mellem forskellige grupper i den danske befolkning; der er blevet givet udtryk for mistillid og er sket mistænkeliggørelse i en række tilfælde, hvor der var brug for det modsatte; og dertil kommer vel, at statsministeren burde erkende, at det må være svært for erhvervslivets forskellige dele og grene at fatte tillid til udtalelsen om, at man fortsat vil føre en erhvervsvenlig politik, når erhvervspolitikken i dette land i indenrigspolitisk henseende føres i samarbejde med socialistisk folkeparti, som vel selv ved den mest velvillige fortolkning ikke vil kunne erkendes at have stor sympati for privat erhvervsliv. Derfor må statsministeren kunne forstå, at det netop på denne baggrund er nødvendigt at skabe en anden atmosfære, en anden tillid.

Lad mig til slut have lov til at nævne, at vi erkender fuldt ud, at offentlige arbejder i en overgangsperiode kan være med til at dæmpe vanskelighederne. Det kan derimod ikke være en varig løsning. Vi erkender blankt, at vi er stillet over for store offentlige anlægsopgaver, men forudsætningen for, at vi kan få råd til i tilstrækkeligt omfang at løse disse store og krævende opgaver, er jo netop, at produktionen i det danske samfund taget i sin helhed er tilstrækkelig stor. Det beder vi regeringen om at erkende så tydeligt, at det ikke kan misforstås.

Vi mener derfor, der må skabes et mere